

“Ik denk dat de netwerkeffecten bij wat we doen niet moeten worden onderschat”.

Facebook is echter ook een vroeg voorbeeld van wat negatieve netwerkeffecten kunnen doen met platformbedrijven. Van negatieve netwerkeffecten is allereerst sprake als een netwerk niet waardevoller wordt met elke gebruiker, maar juist minder waardevol. Zo was Facebook voor veel jongeren passé toen ook vader, moeder en opa en oma lid werden. Het was reden voor Facebook om enkele jaren geleden met Instagram in te zetten op een platform voor vooral jongeren.

Ook lag Facebook enkele jaren geleden onder vuur na de bekendmaking van de gegevensdiefstal van meer dan 50 miljoen gebruikers. De data werden door het bedrijf Cambridge Analytica gebruikt om verkiezingen (waaronder de Brexitcampagne en de presidentscampagne van Donald Trump) te beïnvloeden.

Begin 2018 piekte daardoor de hashtag #DeleteFacebook. Veel Facebook-gebruikers zochten destijds naar informatie over hoe ze zich beter konden beschermen of zelfs hun profiel konden verwijderen. Beleggers vreesden toen dat gebruikers Facebook massaal de rug zouden toekeren. Dat bleek uiteindelijk erg mee te vallen, maar de reputatie van Facebook heeft een blijvende deuk opgelopen.

ANDERE BEDREIGINGEN

Naast de gevolgen van negatieve netwerkeffecten moeten de beleggers in platformbedrijven ook beducht zijn voor overheidsingrijpen. Netwerkeffecten leiden vaak tot zogeheten ‘winner-takes-all’ markten, waardoor monopolieposities ontstaan. Machtige platformbedrijven als Alphabet (het moederbedrijf achter Google) en Facebook zijn dan ook regelmatig mikpunt van kritiek, zowel binnen als buiten de Verenigde Staten.

En dan is er nog een vrees die niet alleen beleggers raakt, maar ook de ondernemingen zelf, namelijk dat de bedrijven te hoog gewaardeerd zijn op de beurs. Een toekomstige daling van de koers zal beleggers raken en nieuwe bedrijven huiverig maken om hun groei via een beursgang te financieren. Een minder positief sentiment leidt ook vaak tot onrust binnen ondernemingen, met alle gevolgen van dien.

VERS BLOED

Voorlopig zijn genoemde bedreigingen voor veel betrokkenen een ver-van-mijn-bed-show. De populariteit onder beleggers heeft afgelopen jaar een stroom aan netwerkbedrijven naar (vooral) de Amerikaanse beurs gebracht.

De twee grootste beursgangen van de laatste tijd zijn die van maaltijdbezorger DoorDash en

vakantiehuisverhuurplatform Airbnb. De beurswaarde van Airbnb ligt zelfs ruim boven de honderd miljard dollar. Het huidige succes van deze bedrijven is een mooie illustratie van de platformmagie.

AIRBNB

Airbnb profiteert net als reiswebsites Booking.com, Expedia en TripAdvisor door zogeheten tweezijdige markten van de aanwezigheid van netwerkeffecten. Het netwerkeffect is bij Airbnb ontstaan door het grote aanbod aan verhuurbare vakantiehuizen, dat veel reizigers heeft aangetrokken. Hierdoor werd het platform weer aantrekkelijker voor andere aanbieders van vakantiehuizen. De marktpositie van Airbnb is inmiddels zo stevig dat de app in meer dan tachtig landen in de top-10 van gedownloade reisapps staat.

GROOTSTE TECH-IPO'S VAN DE AFGELOPEN TWINTIG JAAR				Bron: Bloomberg
Bedrijf	IPO datum	opgehaald bij IPO (in mln)	huidige beurswaarde (in mln)	K/W 2021*
Facebook	18 mei 2012	\$ 16.007	\$ 780.176	22,3
Uber	10 mei 2019	\$ 8.100	\$ 112.041	-
Agere Systems	28 maart 2001	\$ 3.600	overgenomen	
Snap	2 maart 2017	\$ 3.490	\$ 94.736	722,0
Airbnb	10 december 2020	\$ 3.400	\$ 126.429	-
DoorDash	9 december 2020	\$ 3.366	\$ 67.397	-
Snowflake	16 september 2020	\$ 3.360	\$ 83.387	-
Lyft	29 maart 2019	\$ 2.340	\$ 18.924	-
Altice USA	22 juni 2017	\$ 1.918	\$ 16.023	21,3
Twitter	7 november 2013	\$ 1.820	\$ 58.824	91,2

* = taxatie, bij bedrijven zonder k/w wordt geen winst verwacht in 2021